

*Heakskiidetud õppeaasta 2015/2016 õppenõukogu nr 4 e-koosoleku (29.03.2016) ja
Tartu Luterliku Peetri Kooli nõukogu 29.03.2016 üldkoosoleku poolt.*

*Kinnitatud MTÜ Tartu Luterlik Peetri Kool
30.03.2016 üldkoosoleku poolt.*

Ühiskonnaõpetuse ainekava II kooliastmele Tartu Luterlik Peetri Kool

Aine üldkirjeldus

Ühiskonnaõpetuses omandavad õpilased sotsiaalse kirjaoskuse: teadmised, oskused ja hoiakud ühiskonnas toimimiseks ning vastutustundlike otsuste tegemiseks. Õppeaine üldeesmärk on luua eeldused kodanikuidentiteedi ja ühiskonna sidususe tugevdamiseks ning aktiivse kodaniku kujunemiseks. Ühiskonnaõpetus aitab kujundada iseseisvat ühiskonnaliiget, kes hindab vabadust, inimväärikust, võrdõiguslikkust, ausust, sallivust, õiglust ja isamaalisust. Õpe toetab eneseanalüüsi võimet ja tagajärgedega arvestamist.

Vastavalt kooli õppekavale kasutatakse II ja III kooliastmes lõimitud aineõpetust. Ainetevahelise lõimingu aluseks on kooli väärtuskasvatus. Lõimingu teemaks on igakuine fookusväärtus, millest lähtuvalt koostatakse klassidele aineõpetajate ja kooli juhtkonna poolt lõimingu trimestrikava. Trimestrikava täitmist arutatakse igakuistel aineõpetajate koosolekutel. Väärtuspõhiselt lõimitud aineõpetuse eesmärgiks on õpetada lapsi seostama erinevaid teadmisi, oskusi ja väärtusi üksteist toetavalt.

Ühiskonnaõpetuse tundide arv nädalas: 6. klass – 1 tund.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Teise kooliastme lõpuks õpilane

- 1) teab ja väärtustab demokraatia põhimõtteid;
- 2) mõistab, kuidas demokraatia põhimõtted saavad toimida koolis, märkab probleeme koolis, toetab oma käitumise ja osalemisega koolidemokraatiat;
- 3) märkab ning arvestab erinevaid huve ja võimalusi ning on valmis koostööks ja kokkulepeteks, oskab otsida ja pakkuda abi probleemide lahendamisel;
- 4) teab Eesti riigi valitsemise põhilisi institutsioone, kirjeldab nende ülesandeid ning nimetab erinevaid riigijuhtimisega seotud ameteid/elukutseid;
- 5) teab, mis on põhiseadus ja teised seadused, miks tuleb seadusi täita; teab, mis on lapse õigused ja vastutus;

6) selgitab näidetega, mis on kodanikuühendus, kodanikualgatus ja vabatahtlik töö; põhjendab vabatahtliku töö vajalikkust ning pakub abi abivajajaile; tunneb ära ebaõigluse ja oskab sellele vastu seista;

7) mõistab inimeste iseärasusi ning teab, et inimesed erinevad rahvuse, soo, vaimse ja füüsilise suutlikkuse ning vaadete ja usutunnistuste poolest; on salliv erinevuste suhtes ja valmis koostööks;

8) toob näiteid ühiskonna toimimiseks ja arenguks vajalikest elukutsetest ja ettevõtetest ning väärtustab töötamist kui peamist elatusallikat, tunneb oma õigusi ja vastutust omanikuna ja tarbijana ning mõistab, miks erinevais ameteis töötamisel eeldatakse erinevaid teadmisi, oskusi ja isiksuseomadusi;

9) oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvide tarbeks ning seda kriitiliselt hinnata; esitab oma teadmisi ja seisukohti selgelt ja veenvalt ning suudab neid põhjendada; loob, kasutab ja jagab infot ning väärtustab enda ja teiste autorite tööd;

10) teab, et tal on õigus saada abi, ning oskab leida abi ettetulevates elusituatsioonides.

Õpitulemused ja –sisu

6. klass

6. klassi õpilase õpitulemused	Õppesisu ja -tegevused
<p>Inimesed meie ümber, kogukonnad</p> <ul style="list-style-type: none"> - nimetab Eestis ja kodukohas elavaid rahvarühmi ning kirjeldab nende eluolu ja kultuuritraditsioone; - nimetab Eestis esindatud peamisi usundeid ja kirjeldab nende kombeid; - seletab oma sõnadega ning kasutab kontekstis mõisteid rahvus ja riik; - teab ja hoiab kogukonna traditsioone. 	<p>Inimesed meie ümber, kogukonnad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eestis ja õpilase kodukohas elavad rahvarühmad (sotsiaalsed, rahvuslikud, religioossed jm); - Naabruskond maal ja linnas; - rahvuse ja riigi mõiste; - Pere ja suguvõsa. Sõpruskond. Koolipere.
<p>Euroopa riigid ja rahvad, sallivus</p> <ul style="list-style-type: none"> - nimetab ja näitab kaardil Eesti naaberriike ning toob näiteid, kuidas muu maailm mõjutab elu Eestis; - teab, mis on isikutunnistus ja reisidokumendid (pass, isikutunnistus); - seletab oma sõnadega ning kasutab kontekstis mõisteid võrdõiguslikkus ja 	<p>Euroopa riigid ja rahvad, sallivus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Euroopa riigid, Eesti naaberriigid; - isikutunnistus, reisimine ja reisidokumendid; - võrdne kohtlemine ja sallivus;

<p>sallivus;</p> <ul style="list-style-type: none"> - toob näiteid naiste ja meeste võrdsete õiguste ning nende rikkumise kohta Eestis; 	<ul style="list-style-type: none"> - sooline võrdõiguslikkus.
<p>Vabatahtlik tegevus: kodanikuühendused ja –algatus, koostöö</p> <ul style="list-style-type: none"> - seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid kodanikuühendus, kodanikualgatus, vabatahtlik tegevus; - nimetab kodukohas tegutsevaid seltsi, klubisid ja ühendusi ning kirjeldab nende tegevust; - nimetab kodukohas ja koolis tegutsevaid noorteorganisatsioone ning kirjeldab nende tegevust; - teab kodukoha kodanikualgatusi ning algatab neid ja võimaluse korral osaleb neis; - toob näiteid vabatahtliku töö kasulikkuse kohta; märkab probleeme ja pakub vajajatele abi. 	<p>Vabatahtlik tegevus: kodanikuühendused ja –algatus, koostöö</p> <ul style="list-style-type: none"> - vabatahtliku tegevuse mõisteline tähendus ja mõistmine. - kodukohas tegutsevate seltside, klubide ja ühenduste tegevus; - noorteorganisatsioonid; - eakohased kodanikualgatused võimalused. Koostöö ja ühistegevus, kommunikatsioonivõimalused - vabatahtliku töö väärtus kogukonnas. Märkamise ja abistamine.
<p>Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine</p> <ul style="list-style-type: none"> - seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid inimõigus, seadus, demokraatia; - iseloomustab demokraatia põhimõtteid; 	<p>Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine</p> <ul style="list-style-type: none"> - demokraatia olemus, põhimõtted; - rahva osalemine ühiskonna valitsemises: arvamuste mitmekesisus ja sõnavabadus, osalus aruteludes ja otsustamises, õigus

<ul style="list-style-type: none"> - teab ja austab inimõigusi; - teab, et Eesti on demokraatlik vabariik, nimetab Vabariigi Valitsuse, Riigikogu ja Vabariigi Presidendi peamisi ülesandeid; - teab, mis on kohalik omavalitsus, toob näiteid oma valla/linna omavalitsuse tegevuse kohta; - teab, et kõik on võrdsed seaduse ees ja peavad seadusi täitma, toob näiteid seaduskuuleka käitumise kohta. 	<p>valida ja saada valitud.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peamised inimõigused (õigus elada, õigus vabadusele ja inimväärikusele jne). - Võimude lahusus. Riigikogu, Vabariigi Valitsus, Vabariigi President, kohus. - Kohalik omavalitsus. - Seaduse ülimuslikkus, seadus kui regulatsioon.
<p>Koolidemokraatia, lapse õigused ja võimalused osaleda demokraatias</p> <ul style="list-style-type: none"> - kirjeldab demokraatia põhimõtete toimimist koolis; - toetab oma suhtumise ja tegutsemisega koolidemokraatiat; - tunneb ÜRO lapse õiguste konventsiooni põhimõtteid, nimetab lapse õigusi, teab õiguste ja vastutuse tasakaalu. 	<p>Koolidemokraatia, lapse õigused ja võimalused osaleda demokraatias</p> <ul style="list-style-type: none"> - õpilaste osalemise võimalused koolielus ja selle korraldamises; - kooli sisekord (kodukord); - lapse õigused (õigus haridusele, õigus vanemlikule hoolitsusele jne). Õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal.
<p>Töö ja tarbimine</p> <ul style="list-style-type: none"> - teeb vahet vajadustel, soovidel ja võimalustel; - teab, kuidas raha teenitakse ja millest koosneb pere eelarve; oskab kulutusi tähtsuse järjekorda seada, koostada eelarvet oma taskuraha piires ning oma aega plaanida; - teab internetipanga ja pangakaardi (PIN-koodi) turvalise kasutamise reegleid; - iseloomustab, milliseid isiksuse omadusi, teadmisi ja oskusi eeldavad erinevad elukutsed ja ametid; 	<p>Töö ja tarbimine</p> <ul style="list-style-type: none"> - vajaduste ja soovide erinevus ning võimalustele vastavus; - aja ja kulutuste planeerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine; - rahaasjad pangas ja internetis, turvalisus; - elukutsed – teadmised ja oskused. <p>Töökultuur ja tööeetika;</p>

<ul style="list-style-type: none"> - selgitab erinevate elukutsete vajalikkust ühiskonnale; - oskab tarbijana märgata ja mõista tooteinfot ning tunneb tarbija õigusi. 	<ul style="list-style-type: none"> - elukestev õpe. Elukutsed ja ettevõtted kodukohas; - teadlik, säästev tarbimine.
--	--

Hindamine

Ühiskonnaõpetuses tähendab hindamine konkreetsete õpitulemuste saavutatuse ja õppija arengu toetamist, kusjuures põhirõhk on õpilase arengu toetamisel, seejuures pakkudes võimalusi enesehindamiseks ja kaaslastele toetava tagasiside andmiseks. Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse kujundavat tagasisidet ka väärtuste ning hoiakute kohta. Hinnatakse näiteks arvamyslugu ja juhtumianalüüsi, avatud ja etteantud vastustega ülesandeid, mõiste ja selgituse kokkuviiimist, teabe ning info leidmist, kasutamist ja rühmitamist. Teemapõhisest lõimingust lähtuvalt hinnatakse ühe teemaperioodi lõppedes kõigi ainete ühist õpitulemust või praktilist tööd.